

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXXIII. — Izdan in razposlan 28. dne februarja 1917.

Vsebina: (Št. 71—76). 71. Ukaz o prevoznem potrdilu za cunje. — 72. Ukaz o prometu s starimi strelnimi tulci. — 73. Ukaz o prevoznih potrdilih za goveja črevesa. — 74. Ukaz o zagotovitvi del za obdelovanje polja in o obdelovanju neobdelanih kmetijskih zemljišč v pomladi 1917. — 75. Ukaz o izplačevanju izplačil po poštni hranilnici za račun c. kr. urada za prehranjevanje ljudi. — 76. Razglas o odškodninskih postavkih za določne dušičnate snovi.

71.

Ukaz trgovskega ministra v porazumu z udeleženi ministri in v soglasju z vojnim ministrom z dne 26. februarja 1917. l.

o prevoznem potrdilu za cunje.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje tako:

§ 1.

Železnice ali parnoplavstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatve cunj vsake vrste iz volne, bombaža, polvolne, platna, konopnine, jute itd. (razen svile), vštveši za podelovanje določena stara oblačila, nadalje cape platna za zamotavanje, končno stare vrvi, konopce, motvoze in dr. ter pošiljatve odpadkov novega blaga vsake vrste, le tedaj, ako se je voznim listinam za vsako po-

šiljatev pridejalo prevozno potrdilo, ki ga je izdalo središče za cunje družba z o. z., Dunaj, I., Seitzergasse 1, po priloženem obrazcu.

Za pošiljatve vojaške uprave ter za pošiljatve iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega, iz Bosne in Hercegovine ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 2.

Prestopke tega ukaza in odredb, izdanih na njegovi podstavi, kaznujejo politična oblastva I. stopnje, ako ne spada dejanje pod strožje kazensko določilo, z denarnimi kaznimi do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev. Kdor sodeluje pri takem dejanju, tega je kaznovati pravtako.

§ 3.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Georgi s. r.

Forster s. r.

Urban s. r.

Serijska....., št.....

Prevozno potrdilo za cunje.

Pošiljačevo ime.....

v ima pravico poslati

.....kg cunj

v času od do 191. l.

od (ime pošiljalne postaje).....

v (ime namembne postaje).....

po (železnici ali parniku) na naslov (prejemnikovo ime in stanovišče)

.....

Središče za cunje družba z o. z.

....., dne.....191... l.

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.
Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.
Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

.....
(Pošiljač naj izpolni, odloči in odpošlje takoj središču za cunje.)

Serijska....., št.....

Središču za cunje družba z o. z.

na

Dunaju, l., Seitzergasse 1.

S tem se uradno potrjuje, da je (pošiljačevo ime in stanovišče).....

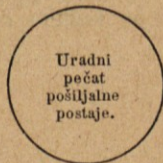
..... dne.....191. l. oddal tukaj

.....kg cunj

za (prejemnikovo ime in stanovišče)

.....

(Pošiljačev podpis.)

72.**Ukaz ministra za notranje stvari
v porazumu z udeleženi ministri
z dne 26. februarja 1917. l.**

o prometu s starimi strelnimi tulci.

§ 1.

Stari tulci za strele (granate in šrapnele) in stara železnina, v kateri so taki tulci, se ne smejo spravljati v promet ali podelovati, ako se niso prej strokovnjaško sortirali in ako ni tulcev razstrelilo vojaško mesto.

§ 2.

Oddajati stare tulce za strele (granate in šrapnele) in staro železnino, v kateri so taki tulci, drugim odjemnikom nego vojaškim mestom je torej prepovedano.

Ta prepoved se ne uporablja na oddajanje navedenega gradiva kupčevalcem s starim železom, ki se izkažejo z zagotovitvijo vojaškega poveljstva o tem, da vojaško mesto razstrelil strelne tulce, ki so jih izločili iz zaloge, preden se dalje otujijo.

§ 3.

Kdor oddaja tulce za strele (granate in šrapnele) in staro železnino, v kateri so taki tulci, mestu, ki po tem ukazu ni upravičeno jih prevzemati, ali kdor prevzame tako gradivo proti določilom tega ukaza, ga spravi v promet ali ga podelava, tega kaznuje politično oblastvo I. stopnje z denarnimi kaznimi do dvesto kron ali z zaporem do štirinajst dni, ako dejanje po obstoječih zakonih ne spada pod strožjo kazen.

§ 4.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Handel s. r.**73.****Ukaz urada za prehranjevanje ljudi
v porazumu z udeleženi ministri
z dne 26. februarja 1917. l.**

o prevoznih potrdilih za goveja črevesa.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Železniška in parnoplovstvena podjetja smejo sprejemati prevoz govejih čreves v kraj, ki je izven upravnega ozemlja dotičnega političnega deželnega oblastva, le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev pridejano prevozno potrdilo, ki ga je izdalo politično okrajno oblastvo po obrazcu, predpisanem v dodatku.

Za pošiljatev vojaške uprave, ter za pošiljatev iz dežel ogrske krone, iz Bosne in Hercegovine in iz carinskega inozemstva ni treba takih prevoznih potrdil.

Pošiljatev, ki so že izročene prevoznemu zavodu, se ne tičejo ta določila.

§ 2.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva I. stopnje, ako ne spada dejanje po obstoječih zakonih pod strožjo kazen, z denarnimi kaznimi do 5000 kron ali z zapornimi kaznimi do 6 mesecev.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Clam-Martinić s. r. Forster s. r.**Handel s. r. Urban s. r.****Höfer s. r.**

Prevozno potrdilo za goveja črevesa.

Pošiljačevo ime

v ima pravico poslati
..... (vrsta blaga)

v času od do 191.. l.

od (ime pošiljalne postaje).....

v (ime namembne postaje).....

po (železnici ali parniku)

na naslov (prejemnikovo ime in stanovišče).....

.....

C. kr. okrajno glavarstvo:

Mestni magistrat:

....., dne

.....
(Podpis.)

To potrdilo je trpežno prišiti na vozne listine.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

74.**Ukaz voditelja poljedelskega ministrstva v porazumu z udeležnimi ministri z dne 26. februarja 1917. l.****o zagotovitvi del za obdelovanje polja in o obdelovanju neobdelanih kmetijskih zemljišč v pomladi 1917.**

Na podstavi cesarskih ukazov z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 199) in z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje:

I.**Zagotovitev del za obdelovanje polja za pomladansko setev 1917.****§ 1.**

Vsak kmetovalec (zemljiški posestnik, zakupnik, uživalec itd.) je dolžen vse svoje njive, ki so sposobne za posejanje, kolikor niso že obdelane, spomladi posejati in, ako treba, dodatno posejati.

Od te dolžnosti more politično okrajno oblastvo na predlog komisije za pridelke dovoliti izjeme gledé tistih njiv, katere posejati očitno ni mogoče ali bi iz občih gospodarskih razlogov ne bilo racijonalno zaradi njihove majhne bonitete ali zaradi njihove višinske lege ali, ker se je slučajno, zaradi vojne znatno poslabšalo fizikalno stanje njihovih tal.

§ 2.

Komisije za pridelke morajo skrbeti za to, da se pomladanska setev tudi v letu 1917. izvrši pravočasno in popolno.

V ta namen je naloženo komisijam za pridelke zlasti:

1. dognati še ne posejana zemljišča in med njimi zlasti tista, ki potrebujejo pomoči, ker so njihovi posestniki ali obdelovalci pozvani na vojaško službovanje, ali zaradi drugih z vojno povzročenih ovir;

2. postaviti delovni načrt za obdelovanje in posejanje pomoči potrebnih zemljiških površin in nadzorovati, da se načrt izvršuje;

3. poskrbeti, da ne ostane neposejano nobeno zemljišče, ki je pripravno za pomladansko setev;

4. odkazovati delovne in uprežne moči ter orodja po §§ 3, 6 in 7 ministrstvenega ukaza z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 200) in staviti predloge na političnem okrajnem oblastvu po § 6, odstavek 2, tega ukaza v besedilu člena I ministrstvenega ukaza z dne 25. septembra 1914. l. (drž. zak. št. 252);

5. dajati kmetovalcem svete, kakšne vrste sadov je izbrati za setev, kje in kako se dobivajo semenja in gnojila;

6. naznaniti občini tiste nepremičnine, kojih pravočasno posejanje se ne more zagotoviti z naredbami samimi, določenimi pod št. 4 ali 5 tega paragrafa, ker so njihovi posestniki ali obdelovalci pozvani na vojaško službovanje ali ker so njihovi posestniki ali obdelovalci kako drugače ovirani zaradi vojnega položaja;

7. predlagati političnemu okrajnemu oblastvu zemljišča, ki jih je po § 1, odstavek 2, izvzeti od dolžnosti posejanja;

8. poročati političnemu okrajnemu oblastvu o tem, kar opazijo in zaradi česar so potrebne posebne naredbe vlade.

§ 3.

Obdelovati in posejati v § 2, št. 6, omejena zemljišča je naloženo občini, ako ni politično okrajno oblastvo dovolilo izjeme po § 1, odstavek 2. Občina ima pravico zahtevati povračilo dejanskih stroškov, ki so združeni s tem, iz donosa pridelkov, ki jih je nasejala.

II.**Obdelovanje neobdelanih kmetijskih zemljišč.****§ 4.**

Neobdelana kmetijska zemljišča, ki so pripravna za posejanje in na katerih tisti, ki so upravičeni za to, do 15. dne aprila 1917. l. ne izvrše pripravljalnih del za pomladansko setev, dasi razmere vlažnosti zemlje to dopuščajo, more porabljeni občina, v koje okolišu leže, dotlej da se spravijo pridelki, za nasad plodov, ki služijo ljudem in živalim za živež.

Ako se občina do 23. aprila 1917. l. ne posluži te pravice, more politično okrajno oblastvo dovoliti sosednjim občinam ali tretjim osebam, da obdelajo taka zemljišča.

Vsaka občina mora najdalje do 25. dne aprila 1917. l. predložiti političnemu okrajnemu oblastvu seznamek vseh zemljišč, ki so v njenem okolišu ostala neposejana.

Politično deželno oblastvo more, ako terjajo to krajevne razmere, izpremeniti te rokove za svoj upravni okoliš ali dele tega okoliša.

§ 5.

Določila § 4 se ne uporabljajo ali se uporabljajo le s časovno omejitvijo pravice obdelovanja, ako lastnik do 31. dne marca 1917. l. naznani političnemu okrajnemu oblastvu in mu verjetno dokaže, da se zemljišče zazida v letu 1917. ali da se porabi za namene, ki sploh izključujejo posejanje ali ga izključujejo od določenega časa naprej.

Politično okrajno oblastvo naj brez vsake zamude obvesti občino in prosilca o tem, ali je dopustno posejanje zemljišča ali v koliko ga je omejiti.

§ 6.

Ako je po § 4 prevzela občina neobdelano kmetijsko zemljišče, da ga poseje, ali se je prepuščilo tretji osebi za obdelovanje, ga je takoj posejati, in sicer po ukazilu komisije za pridelke.

Gojenje nasada in spravlanje pridelkov nadzoruje komisija za pridelke.

§ 7.

Obdelovalec lahko ukrene vse, kar je potrebno za redno obdelovanje zemljišča. On ima pravico hoditi in voziti po tujih zasebnih potih. Dohod in dovoz čez tuja zemljišča za namene obdelovanja je obdelovalcu dovoljen toliko, kolikor je to mogoče brez znatne škode za tuje posestvo.

Z obdelovanjem zemljišča pa se ne smejo kratiiti obstoječe pravice do poti.

Politično okrajno oblastvo lahko izda ukazila, ki so pripravna zabraniti, da se ne motita promet in gospodarski obrat.

§ 8.

Iz obdelovanja doseženi donos zemljišča (§ 4) je obdelovalčev.

Lastnik nima pravice do donosa. Pravica do odškodnine proti obdelovalcu mu gre le toliko, kolikor zadeva obdelovalca kaka krivda pri izvrševanju obdelovalne pravice.

Ko so spravljani pridelki, ugasne vsaka pravica obdelovalca do rabe zemljišča.

Ako je treba, naj komisija za pridelke ukrene določila o času spravlanja pridelkov (§ 6).

§ 9.

Z obdelovanjem se ne izpreminjajo obstoječe lastnikove dolžnosti plačevati bremena, ki se držé zemljišča.

§ 10.

Ako se zemljišče otuji ali dá v zakup, to nima vpliva na obdelovalčeve pravice.

§ 11.

Določila §§ 4 do 10 se uporabljajo tudi na zemljišča (stavišča), navedena v § 1 ministrstvenega ukaza z dne 11. oktobra 1916. l. (drž. zak. št. 352) in določena za zazidanje, na katerih do 15. dne aprila 1917. l., oziroma do roka, ki ga je izpreminjaje določilo politično deželno oblastvo, lastnik zemljišča sam ali tisti, katerim je politično okrajno oblastvo odkazalo ta zemljišča, da jih posejejo, niso izvršili pripravljanih del za posejanje.

§ 12.

Prepovedano je za plačilo dalje prepuščati za rabo zemljišča, kojih obdelovanje je politično okrajno oblastvo dovolilo tretjim osebam po § 4 tega ukaza ali po § 1 ministrstvenega ukaza z dne 11. oktobra 1916. l. (drž. zak. št. 352).

III.

Skupna in kazenska določila.

§ 13.

Organi goznotehniške službe politične uprave ter v tistih deželah, kjer se vršé agrarske operacije,

organi agrarskega oblastva so dolžni podpirati politična okrajna oblastva v izvrševanju nadzorovalne pravice, ki jim gre po § 9 ukaza z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 200), ter komisije za pridelke v izvrševanju njim izročenih nalog.

§ 14.

V občinah, v katerih ni postaviti komisije za pridelke, stopi občinski predstojnik na mesto komisije za pridelke glede njenih dolžnosti in oblasti.

§ 15.

Zoper odredbe političnih okrajnih oblastev, ukrenjene izvršuje ta ukaz, je vsaka pritožba na višjo stopnjo nedopustna.

§ 16.

1. Na denarju do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev se kaznuje, kdor podaje neresnične navedbe, da bi dosegel oblastveni izrek nedopustnosti, da bi kdo drug posejal neobdelano zemljišče, ali začasne omejitve takega nasada (§ 5).

2. Na denarju do 1000 kron ali z zaporom do enega mesca se kaznuje:

- a) lastnik zemljišč, ki je sicer začel na zemljišču sejati rastline za živež ali krmo, nadaljnje obdelovanje pa opusti po svoji krivdi;
- b) tretja oseba, ki je prevzela posejati neobdelano zemljišče in to opusti po svoji krivdi;
- c) kdor sicer ne ustreza predpisom tega ukaza ali na njegovi podstavi izdanim oblastvenim odredbam ali ravna proti njim.

Kazensko postopanje gre političnim okrajnim oblastvom.

§ 17.

Predpisi, veljajoči na podstavi tega ukaza za lastnika zemljišča, se zmislu primerno uporabljajo tudi na zakupnika, uživalca ali druge upravičence za uživanje.

§ 18.

Ministrstveni ukazi z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 200), z dne 25. septembra 1914. l.

(drž. zak. št. 252) in z dne 11. oktobra 1916. l. (drž. zak. št. 352) se ne izpreminjajo s tem ukazom.

§ 19.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Clam-Martinic s. r. **Handel** s. r.
Schenk s. r. **Höfer** s. r.

75.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi, finančnega ministrstva in trgovinskega ministrstva v porazumu z Vrhovnim računiščem z dne 27. februarja 1917. l.

o izplačevanju izplačil po poštni hranilnici za račun c. kr. urada za prehranjevanje ljudi.

§ 1.

Od 28. dne februarja 1917. l. počenši je izplačevati vsa plačila, ki jih nakazuje c. kr. urad za prehranjevanje ljudi, po c. kr. poštni hranilnici.

§ 2.

Od tega načina izplačevanja so izvzeta:

- a) plačila upravičenim prejemnikom, ki stanujejo v inozemstvu,
- b) plačila, ki se morajo plačevati v efektivnem zlatu, in
- c) plačila za račun Ogrskega, skupnih oblastev in avtonomnih organov.

§ 3.

Za plačila, navedena v § 1, ki se realizirajo v nakaznem prometu c. kr. poštne hranilnice, posluje za likvidujoči organ računski oddelek c. kr. urada za prehranjevanje ljudi. Temu računskemu oddelku je dostavljati v zmislu ukaza z dne 8. januarja 1911. l. (drž. zak. št. 4) tudi odpravke sodnih rubežnih in preodkaznih sklepov (prepedi dolžnikovemu dolžniku), določene doslej za izplačujoče blagajnice, kolikor jih je sploh dostaviti na predlog zahtevajočega upnika po § 295 izv. r.

§ 4.

V ostalem se uporabljajo z mislu primerno na oznamljena plačila določila §§ 5, 6, 7 in 9 ministrstvenega ukaza z dne 10. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 245) tako, da je eventualne reklamacije pošiljati vedno v § 3 oznamjenemu računskemu oddelku.

Spitzmüller s. r.

Urban s. r.

Höfer s. r.

76.

**Razglas ministrstva za deželno
bran v porazumu z udeleženi
ministrstvi in v soglasju z vojnim
ministrstvom z dne 27. februarja
1917. l.**

o odškodninskih postavkih za določne dušičnate
snovi.

I.

Na podstavi določil izvršitvenih ukazov z dne
14. novembra 1914. l. (drž. zak. št. 326) in z dne

14. maja 1915. l. (drž. zak. št. 117) k zakonu
z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236)
o vojnih dajatvah in opravah, K §§ 18 in 24 se
ustanovljajo z veljavnostjo od 1. dne marca 1917. l.
naslednji odškodninski postavki:

- a) za 100 kg čistega amonjaka v zgoščeni plinovi (amonjakovi) vodi z najmanj 15% vsebine amonjaka K 145.—,
- b) za 100 kg dušika v žveplenokislem amonjaku (brez omota) K 190.—.

II.

S tem razglasom izgubé moč v § 1, točka 2 in 3, razgласa z dne 27. maja 1915. l. (drž. zak. št. 141) ustanovljeni odškodninski postavki.

Georgi s. r.